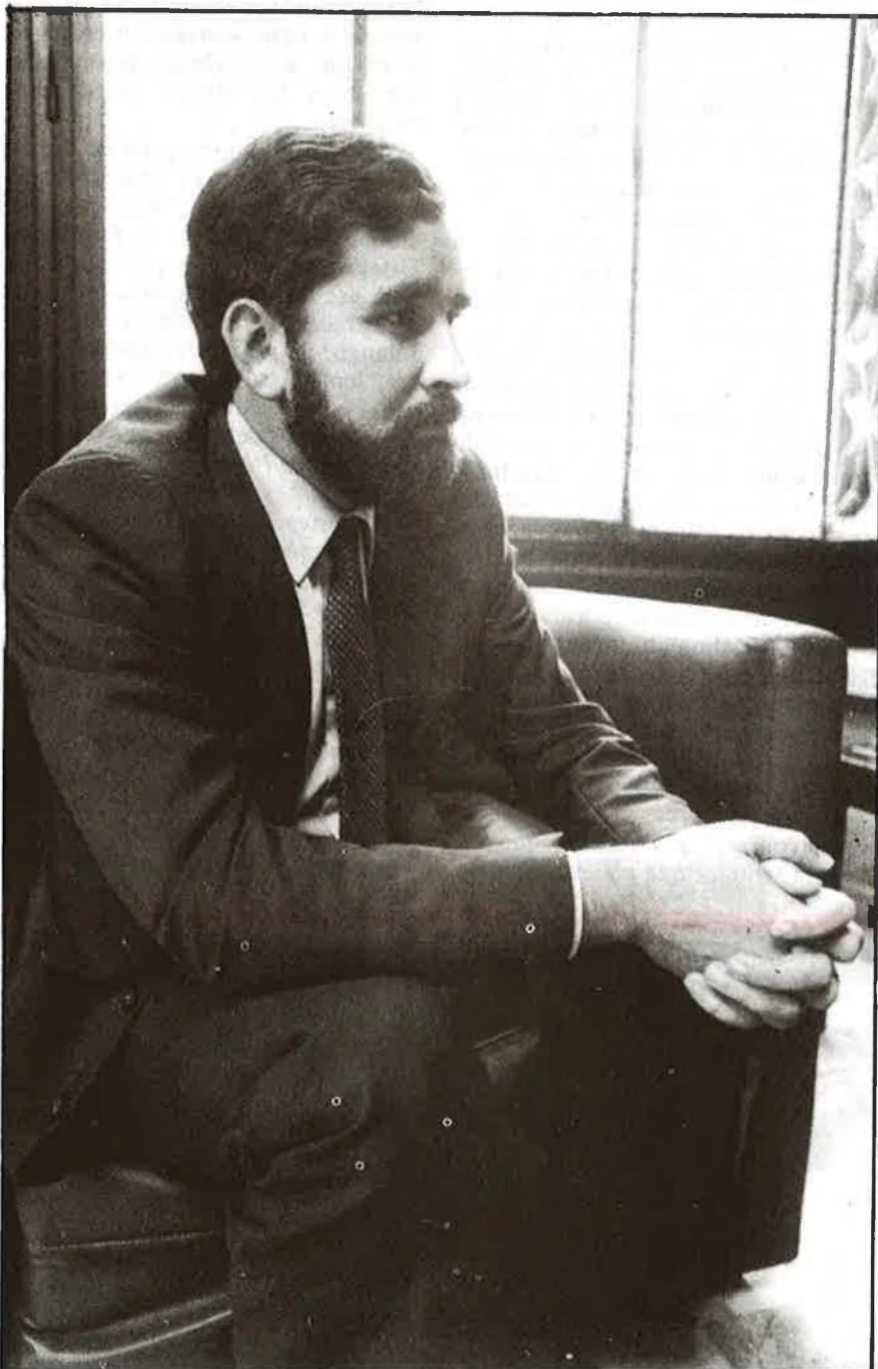


El president Lerma, optimista pel futur

Situat en els llocs més claus de la Generalitat valenciana i del PSPV-PSOE, Joan Lerma, amb poc més de trenta anys, és un dels polítics més destacats, al nostre país.



El procés de transferències ha avançat molt des que som en el govern

/ Francesc i Ciscar

Francesc PÉREZ I MORAGON

A l'hora de transcriure aquestes respostes del president Lerma, en una entrevista realitzada ja fa algunes setmanes, em demane quines són les característiques d'aquest personatge. I no em resulta fàcil d'arribar a unes definicions clares i més o menys definitives. Potser cautela i serenitat serien dues de les més acceptables.

P.-En primer lloc, senyor president, voldria preguntar-li per l'estat del procés de transferències.

R.-La marxa de les transferències s'ha accelerat substancialment en el temps que portem de govern valencià. Això és important, és una negociació difícil. No té només un caràcter polític, sinó que també requereix molt de treball, sobretot en el tema de les valoracions dels mitjans a transferir. Per tant, tenim la voluntat política de rebre les transferències, però també les dificultats consegüents de la negociació dels annexos, que són fonamentalment la part més complexa.

Crec que va bé. És un procés pendent de culminar-se prompte, amb alguna excepció, com és el cas de l'Insalud, que té una complexitat especial, i també de l'Iryda, on també el pas és més lent. Potser aquests dos són els punts, no diré conflictius, però sí més complexos.

Pel que fa a la resta, tot va bé i ara mateix ja tenim un volum important de transferències. No vol dir això que les capacitats operatives de les transferències que hem rebut siguen totals, perquè, per exemple, enguany hi ha hagut alguns problemes, no en la transferència, que ja era firmada, sinó en la publicació al *Butlletí Oficial* i en els tràmits subsegüents, que de vegades s'han retardat. Per tant, algunes de les coses que ja teníem presupostades, no les hem pogudes executar directament, sinó que ha hagut de fer-ho encara el govern de Madrid, per a no retardar-ne l'execució. Però, amb les transferències que tenim enguany, per a l'any que ve, segurament tindrem una operativitat molt major.

En resum, la marxa va bé. No hem

trobat encara el sistema definitiu de finançament de les transferències, potser, de l'autonomia en general. Però, el ritme és positiu i les negociacions crec que, en conjunt, ho són també i poden tenir prompte un resultat molt satisfactori.

P.-Així, ¿quan es resoldrà la qüestió del finançament de les comunitats autònomes?

R.-Bé, hi ha una part que és del Fons de Compensació Interterrito-

respecte als serveis que prestava l'administració central i que, per tant, ens han de garantir el cost que tenien les transferències abans de rebre-les, si més no. A partir d'això, estem seguint un sistema provisional —ja l'Estatut preveu una etapa transitòria— en el qual les valoracions es fan d'una manera que no serà la definitiva.

Crec que, aproximadament, passaran dos anys de període transitori,

P.-El poder operatiu que donen les transferències es relaciona, al meu parer, amb aquella empresa tantes vegades esgrimida que és «la reconstrucció del País Valencià». ¿Com entén vosté, senyor president, aquesta reconstrucció?

R.-Des del moment que vam entrar en la Generalitat valenciana, i ja abans de les eleccions autonòmiques, ens vam plantejar que l'Autonomia no era un procés de gestió de



Aconseguirem recuperar el valencià, malgrat les dificultats

/ Francesc i Ciscar

rial, una altra que es fixa per percentatge i una tercera que es pot finançar amb càrrec al deute públic. Respecte al tema del Fons de Compensació, és clar que no depèn de la Generalitat, sinó de les Corts espanyoles, com el del percentatge. El Consell de Política Fiscal i Financera va fer una recomanació de com calia fer les valoracions de les transferències. Això s'ha complert. Enguany estem negociant el nou sistema, en el qual hi ha una diferència sobre quin és l'any que es pren com a base per al càlcul del cost efectiu.

Debate la diferència s'ha endut algun temps, però no hi ha dubte que des de l'Administració central es té en compte que no podem retrocedir,

El penó de la Conquesta és un símbol dels valencians i qualsevol valencià té dret a reivindicar-lo.

fins que tindrem el sistema definitiu, amb totes les transferències fetes i consolidades. En aquest sentit, crec que ens queda molt poquet de temps de «discutir» amb l'administració central sobre el sistema de finançament.

transferències assumides, sinó alguna cosa més. I això, que des del govern valencià es repeteix sempre, vol dir una recuperació del que significa ser valencià, de les nostres institucions i també de la nostra llengua, de la nostra cultura i de la nostra història.

En aquest sentit, hem actuat, crec que positivament, ja que, pel que fa a la llengua, l'oficialitat establida per l'Estatut i possibilitada per la Constitució està en marxa. El procés està iniciat en l'ensenyament i alhora en l'ús normal, per les institucions valencianes, del valencià.

Però, no és suficient. No pot acabar-se en això la recuperació d'una llengua que ha estat durant



Els símbols no són res, si no els accepta una àmplia majoria

/ Francesc i Ciscar

molts anys amagada, reprimida inclús, i que no ha tingut, sobretot, un ús social normal. Normalitzar el valencià significa fer-ne un ús normal, diari. Encara que és una tasca de molts anys, crec que ho estem aconseguint.

P.-Però, ¿vosté creu que la Generalitat està fent suficient tasca d'exemple d'aquest ús normal, quotidià, del valencià?

R.-Ens movem sempre entre dos nivells. El que constituiria la nostra voluntat i un altre, en què, com a govern valencià, necessitem que la gent ens entenga. Sé que és molta la gent que usa el valencià i, sobretot, molta més la que l'entén. Això no obstant, cal pensar que les institucions valencianes han de tenir el suport de la gran majoria, que hi ha molts ciutadans valencians que només coneixen el castellà i que n'hi ha uns altres que ara tenen la consideració de valencians, però que ni tan sols han nascut ací. Hem de fer un gran esforç perquè aprenguen el valencià, però, mentrestant, també hem d'aconseguir que entenguin allò que el govern els diu.

Des del punt de vista de l'exemplaritat, crec que usem el valencià d'una manera suficient —a molts pot semblar que no—; l'usem sempre que podem i, a partir d'ací, crec que

això té una ressonància social que acabarà en el fet que el valencià s'imposarà i tindrà un ús realment oficial. No significa, en absolut, que tot estiga guanyat, només perquè el govern faça ús del valencià o faça campanyes publicitàries.

Així i tot, hi ha processos de llengües que s'han anat perdent, precisament, per causa dels mitjans de comunicació, que en això tenen molta importància, i sobretot també pel colonialisme cultural, conseqüència de les grans cadenes multinacionals, que va incidint en els ciutadans i fa que el procés de recuperació siga molt difícil. Ara, comptant sobretot amb la voluntat dels valencians, que en aquest sentit jo crec que és prou ferma, crec que aconseguirem recuperar el valencià.

P.-¿Quin contingut polític té la llei de símbols, en la qual estan treballant actualment les Corts valencianes?

R.-Es tracta de regular la utilització dels símbols, ja fixats en l'Estatut. Crec que és important, perquè els valencians se senten identificats amb els seus símbols. De tota manera, els símbols no són res si no els accepta una àmplia majoria, i això no ho pot aconseguir una llei. Si la llei contribueix que els valencians aprenguen a respectar els nostres símbols, ja haurà complert la seua funció.

P.-Hi ha també la qüestió de l'himno regional, que no està contemplat en l'Estatut...

R.-Bé, l'himne es diu regional, diuem que en un sentit tradicional, perquè allò que el nostre Estatut consagra no és una regió, en el sentit polític del terme. El que diu és que som una nacionalitat. No és que ser-ho signifiqui un grau distint d'autonomia o de drets, significa una història col·lectiva a recuperar. Per això, que la paraula nacionalitat haja aparegut en l'Estatut és molt significatiu per a mi, com a president del valencià.

L'himne és important per al reconeixement dels valencians. Pot despertar polèmica, perquè sempre hi ha gent que està a favor o en contra de qualsevol mesura que es prenga, però, en general, al llarg de totes les visites que he fet a les nostres comarques, he pogut comprovar que l'acceptació és prou general.

Sempre pense que quan hi ha una acceptació prou general d'un símbol com aquest, convé que siga el que incorporem, i no res que puga venir, de nou, a començar una nova discussió política. Crec que el més acceptat és l'himne del mestre Serrano, que no seria ja regional, d'acord amb l'Estatut.

P.-Hi ha un símbol, que és el penó de la Conquesta, que la llei no recull.

R.-No se'n regula l'ús normal, però no crec tampoc que siga necessari. El penó de la Conquesta existeix. Crec que seria complicar-ho ja molt utilitzar-lo, també; però, en qualsevol cas, existeix, és un símbol dels valencians i, en aquest sentit, crec que qualsevol valencià té dret a reivindicar-lo com a propi, perquè ho és, realment.

P.-¿No creu que ha arribat l'hora d'emprendre la comarcalització del País Valencià?

R.-La llei de comarcalització era un dels continguts més importants de l'Estatut i del nostre programa. Però raons de prudència política mínima aconsellen esperar a veure acabada la Llei de Règim Local, en la qual ara es treballa a Madrid. Això no és obstacle perquè el procés de comarcalització s'estiga produint, no espontàniament, sinó impulsat des de la Generalitat, a través de les mancomunitats —voluntàries i de serveis—, que ajuden a crear un sentiment comarcal.